[Filosofická práce / orientace podle problému a podle jiného filosofa]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

1998

jedná se o část původního dokumentu:

1998

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 21. 3. 1998

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 21. 3. 1998

[Filosofická práce / orientace podle problému a podle jiného filosofa]

Filosofická práce se může soustřeďovat systematicky na určitou problematiku nebo historicky na určitý přístup k této problematice. Je zřejmé, že jedno bez druhého neobstojí, že obojí jde vždycky nutně pospolu, ale přece jenom je tu základní rozdíl v tom, co převládá, co je primární. Kdo se chce důkladně s spolehlivě poučit o myšlení nějakého filosofa, měl by se – vedle toho, že musí především přečíst hlavní díla onoho zvoleného myslitele – orientovat na historicky orientované výklady a intepretace, které mu podají maximum informací pro pochopení myslitelské osobnosti a jeho filosofie. Kdo se naproti tomu na první místě orientuje na nějaký problém, tj. kdo sleduje určité téma, ten bude jen odváděn od tématu, když bude takto historicky pronikat ke všem okolnostem a i vnitřním kontextům myslitelského zaměření a způsobu myslitelské práce toho či jiného filosofa, ale bude si podle své (jistě racionální) volby a podle svých záměrů vybírat myšlenky a formulace bez ohledu na jejich původní zasazení a zakotvení v nějakém konkrétním systému, vystavěném určitým filosofem. Jeho cílem totiž bude vystavět svůj vlastní systém, vypracovat svou vlastní koncepci a provést ji po svém tak, aby mohla obstát sama o sobě (i když samozřejmě bude navazovat na mnohé myslitele jiné, bude je citovat, bude analyzovat jejich formulace atd. atd.). Něco podobného však platí i v malém. Když v semináři budeme číst nějaký klasický text, může jít o dvojí různý záměr: buď nám půjde o přesné přečtení toho, co lze v textu najít a ukázat, anebo nám půjde o demonstraci autorova myšlení za pomoci zvoleného textu a na jeho základě. V prvním případě se budeme zajímat o to, co se dá s danými formulacemi podniknout v nových, odlišných než autorových kontextech, zejména pak v naší době a naší situaci, v druhém případě musíme svou dobu a situaci jaksi odložit stranou a vmýšlet se do doby a situace samého autora. Snad se shodneme, že obojí cesta najde nakonec svůj smysl a své naplnění v momentě, když se vskutku dostaneme k sobě, ke své době a ke své situaci, ale navzdory tomu jde nepochybně o dvojí cestu a o dvojí metodu.

(Praha, 980321-2.)